سانجى وبلسى قاتاڭ تەكسەرىپ، تشكەرىلەي تۈزەتىپ، اشىق اسپاندى قورعاۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە جەتۋگە شنايى كەپىلدىك ەتتى

ـــ نازاردى نەگىزگى تاقىرىپقا، نەگىزگى جەلىگە شوعىرلاندىرىپ، رەتتەۋ - تۈزەتۋدى يگەرۋ جونىندەگى جەلىلەس حابار

اۋەلگى ماقساتتى ۇمتىپاۋ بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ

نازاردى نەگىزگى تاقىرىپقا، نەگىزگى جەلىگە شوعىرلاندىرىپ، رەتتەۋ ـ تۈزەتۋدى يگەرۋ

□ **ءتىلشىمىز جاڭ جىلي، ەرىكتى ءتىلشى جۇ ليجۇن**

"الدىڭعى جىلدارى قىستاعىمىزدا جىلۇەمەن شوعىرلى قامداۋ ىسكە اسىپ، جىلىنۇ قولايلى بولدى، ءىبراق جىلۇەمەن شوعىرلى قامدايتىن پارقازاننىڭ مورجاسىنان شىققان ءتۇتىن، اشىق الاڭدا ءۇيىلىپ جاتاتىن كومىر قاردى قاپ - قارا قىپ لاستادى، قازىر جونگە سالعاننان كەيىن، قار اپياق قالپىن ساقتاپ، اسپان دا اشىلدى"، - دەدى سانجى حۇيزۇ اۋتونومياليا وبلىسى فۇكاڭ قالاسى جيۇيۇڭگاي قالاشعى جيۇيۇن قىستا-عىنىڭ تۇرعىنى حۇ چين 12 - ايدىڭ 10 - كۇنى.

جيۇيۇن قىستاعىنىڭ اسپانىن جاۋىپ تۇراتىن شاڭ - توزاڭ جيۇيۇڭگاي قالاشعى اۋماعىنداعى سيمەدىلىعى جەكە - جەكە 40 تونىنا جانە 20 تونىنا كەلەتىن شوعىرلى جىلىنۇ پارقازا-نىنان شىققان. جيۇيۇڭگاي قالاشعى پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۇجيىى، قالاشىق باسىنعى لي چياڭىنىڭ تانىستىرۇىنشا، 2 - توپتاعى "اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ" نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسى باردىسندا، قالاشىق پارتكومى قالاشىق اۋماعىنداعى تۇرعىندار جاپىپاي اڭىس ەتكەن اتموسفەرانىڭ لاستانۇى اۋىر بولۇ سياقتى ماسەلەلەرگە باعىتتاي وتىرىپ، شوعىرلى جىلىتاتىن پارقازاننىڭ ءتۇتىننىن جونگە سالۇ نسانىن جانە جابىق كۇيدەگى كومىر قامباسى قۇرىلىسىن اتقارىپ، شوعىرلى تۇرده جىلۇەمەن قامدالماعان، گازبەن قامدالماعان اۋماقتاردا تازا تيپتەگى كومىر ىستەتۇدى جالپىلاستىرعان. جىلۇەمەن قامداۋ مەزگىلىندەگى كومىردىڭ تا-سمال بارىسىن جاپىپاي مەڭگەرىپ، تاسمال كولىكتەرىنەن، ءسوز جوق، جاپقىش بۇل جابۇدى تالاپ ەتكەن، سوندداي - اق توڭىرەكتەگى جولدارعا سۇ شاشپي، شاڭ - توزاڭدى باسقان. جالپى ۋاقىت كەزەڭىندىك باقىلاۋ - باسقارۋ جانە تورىكوزدەنـ-دىرىپ باسقارۋ سياقتى ءتۇزىم - شارالار جاسالىپ، ادامعا، ۋا-قىتقا، اۋماققا دەيىن تيانىاقتاندىرىپ اتموسفەرا ورتاسىنا قاداعا-لاۋ جۇرگىزىپ، اۋانىڭ لاستانۇىن جونگە سالۇدا ايتارلىقتاي ناتيجەگە قول جەتكىزگەن.

سانجى وبلىستق ەكولوگيالىق ورتا مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى لي جاۋجياڭ مىنانى ءبىلدىر-دى: ءبىز حالقتى وزەك ەتۇگە تاباندى بولىپ، باستان - ايا "تۇزەتۇ"دى تۇتاس بارىسقا ءسىڭىرىپ، ارناۋلى رەتتەۋ - وڭاۋعا نسان تارتىبىمەن باسقارۋ جۇرگىزىپ، ماسەلە - جاۋاپ-كەرشىلىك ءتىزىمى، قىزمەت ەسكەرتپە ءتىزىمى، رەتتەۋ - تۇ-زەتۇدى تىزىمنەن ءوشىرۇ ءتىزىمى سىندى "ءۇش تىزىم-دىك" باسقارۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، ماسەلەلەردى رەتتەۋ - تۇزەتۇدىڭ بىرەۋى ورىندالسا بىرەۋىن جارىيالاپ، تىزىم-نەن ءوشىرىپ، بۇقارانىڭ تابىس سەزىمىن ۇزدىكسىز كۇشەيتتىك.

سانجى وبلىسى كومىردى تەجەۋ، شاڭ - توزاڭدى تەجەۋ، لاستانۇدى تەجەۋ، جۇك اۋتومۇبيلدەرىن تەجەۋ سىندى "ءتورت تەجەۋ" شاراسىن جاپىپاي اتقارىپ، لاستانۇ-دان ساقتانۇ جانە ونى وڭاۋدا ايتارلىقتاي ناتيجەگە قول جەت-كىزدى. كومىردى تەجەۋ جاعىندا، بۇكىل وبلىستا ەلەكترمەن جىلىتۇدى ءبىر ميللىون شارشى مەتردەن اسىرۇدى ورىندايپ، "ءۇرىمجى - سانجى - شىنجىزى" وڭىرىندەگى ءار اۋدان - قا-لالارداعى كولەمدەنگەن ونەركاسىپ كاسىپورىندارىنىڭ كومىر تۇتىنۇ مولشەرى بىلتىرعى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 159 مىڭ تونىنا ازايدى؛ شاڭ - توزاڭدى تەجەۋ جاعىندا، قۇرىلىس ورىندارىن السىتان كامەرامەن باقىلاۋ - مەڭگەرۇ جۇيەسىن ورناتىپ، باقىلاۋ كامەرالارىنان 1119ىن، PM10 تەكسەرۇ - ولشەۋ اسپابىنان 121ىن، سۇ تۇتەك ماشينالارىنان 420سىن ور-نالاستىردى؛ لاستانۇدى تەجەۋ جاعىندا، ءتۇيىندى سالالار مەن كومىر جاعاتىن قازاندىردا لاس زاتتاردى بەيبەرەكەت شعارۇدى وڭاۋ نسانىنان 11ىن، بۇلانىپ كەتەتىن ورگانيكا-لىق زاتتاردى وڭاۋ نسانىنان 11ىن، ونەركاسىپتىك مەش - قۇمداندارىدى وڭاۋ نسانىنان 7سىن ورىندايپ، لاس زات شە-عارانتىن ءتۇيىندى كاسىپورىندارىدا جەلىلىك باقىلاۋ - مەڭگەرۇ اسپابىنان 496سىن ورناتتى؛ جۇك اۋتومۇبيلدەرىن تەجەۋ جا-عىندا، «سانجى وبلىسىنىڭ دىزەل جاعاتىن جۇك اۋتومۇبيلدە-رىنىڭ لاستاۋىن جونگە سالۇدان قامال الۇ جوباسىن» العا قويىپ، دىزەل اۋتومۇبيلدەرىن تازالاۋ، دىزەل ماشينالارىن تازالاۋ، تاسمالدى تازارتۇ، جانارماي ساپاسىن تازارتۇ ارەكە-تىن زور كۇشپەن ورىستەتتى.

پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كومىتەتىنىڭ ءتورتىنشى جالپى ماجلىسىندە، ەڭ قاتاڭ ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ ءتۇزىمىن اتقارۇ، بايلىقتى جوعارى ءونىمدى پايدالانۇ ءتۇزد-مىن جاپىپاي ورناتۇ، ەكولوگيانى قورعاۋ مەن قالپىنا كەلتىرۇ ءتۇزىمىن اقاۋسىزداندىرۇ، ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ جا-ۋاپكەرشىلىك ءتۇزىمىن قاتايتۇ ورتاعا قويىلعان بولاتىن. سانجى وبلىسى جالپى ءماجلىس رۇحىن مۇقيات ۇيرەنىپ، دا-يەكتىلەندىرىپ، تيانىاقتاندىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە-نىڭ جەمىستەرىن ۇزدىكسىز بەكەمدەپ، تەرەڭدەتىپ، ماسە-لەلەردى شەشۇدى ەرەجە - ءتۇزىم ورناتۇمەن بىرلەستىرىپ، «سانجى وبلىسىنىڭ اۋا ساپاسىندا ولشەمگە جەتپەگەن قالالا-رىندا 2019 ـــ 2020 - جىلعى كۇز، قىس ماۋسىمىنداعى اتموس-فەرانىڭ لاستانۇنان ساقتانۇ جانە ونى وڭاۋدى كۇشەيتۇ، باسقارۇ - مەڭگەرۇ جوباسىن» زەرتتەپ جاسالىپ، «سانجى وبلىسىنىڭ 2019 - جىلعى اۋىر لاستانعان اۋا رايى بويىنشا شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۇ جوباسى»نا وزگەرىس ەنگىزۇ-دى ورىندايپ، سانجى وبلىسىنىڭ اۋا ساپاسىن مەڭگەرۇگە سا-ياساتتىق دايەك ۇسىندى. ءۇرىمجى قالالىق ەكولوگيالىق ورتا مەكەمەسىمەن بىرلەسىپ «ءۇرىمجى - سانجى وڭىرىندە اتموسفەرانىڭ لاستانۇنان بىرلەسىپ ساقتانۇ جانە ونى بىرلە-سىپ مەڭگەرۇ قىزمەتىنىڭ ناقتى ەرەجەسى تۇرالى حابارلاۋ-دىرۇ»دى باسىپ تاراتىپ، وڭىرلىك اتموسفەرانىڭ لاستانۇ-نان بىرلەسىپ ساقتانۇ جانە ونى بىرلەسىپ وڭاۋ قىزمەت مەحانيزمىن ورناتۇدى ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە، ۇلكەن ساندى مالىمەت تۇعىرىنىڭ رولىنان تولىق پايدالا-نىپ، بۇكىل شىنجياڭ بويىنشا ەڭ الدىمەن وبلىس، اۋدان اتموسفەراسىنىڭ لاستانۇنان ساقتانۇ جانە ونى وڭاۋ قولـ-باسشىلىق جۇيەسىن ورناتتى.

(باسى 1 - بەتتە)

ءتوراعا شي جينپيڭ دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان ۇلى وز-گەرىستى كوزدە ۇستاپ، اۋمىننىڭ ىشكى - سىرتقى ورتاسىنداعى تىڭ وزگەرىستەرگە باعىتتاي وتىرىپ، اۋمىننىڭ داموى جوندىندە 4 ءۇمىتتى العا قويدى. ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى ءسوزى اۋمىننىڭ داموى تۇرالى تەرەڭ ويلانۇدى قامتىپ، اۋمىندىق باۋىر-لاستارعا دەگەن شنايى قامقورلىقتى ايگىلەپ، اۋمىننىڭ جاڭا ورىندى تياناق ەتۇى، جاڭا كووردىناتىن ءدال تابۇى، تاعى دا شۇعىلا جاراتـ-ۇى ءۇشىن قۇلشىنۇ بەتالىسىن كورسەتپ، سەنىم كۇشىن ۇستەدى.

"ۇلاسپ كوكجيەكپەن جايقالادى، شامىگۇلدىڭ جاپ - جاسىل بوپ جاپىراعى. نۇرلانىپ كەشكى ارايدا بايقالادى، نارتتاي بولىپ وسكەن شامىگۇل اترابى". 20 جىلدان بەرى، ورتالىق ۇكىمەت پەن وتاننىڭ ىشكى ءوڭىرىنىڭ زور كۇشپەن قولداۋىندا، حى حوۋحۇا، سۇي شى - ان 2 اكىمنىڭ جەتەكشى-لىگىندە، اۋمەن ەرەكشە اكىمشىلىك رايونى ۇكىمەتى مەن قو-عامداعى ءار سالا قايراتكەرلەرى ءبىر نيەتپەن كۇش قوسىپ، اۋمەن تاريحىندا ەڭ جاقسى داموٓ جاعدايىن اشىپ، اۋمەن ەرەكشەلىگىنە يە "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" تابىستى امالياتىنىڭ تاماشا تاراۋىن جازدى. "اۋىر مىندەت ارقالاپ، الىس ساپار شەككەندەر جول ورتادا توقتاپ قالمايدى". ناتيجە نەعۇرلىم جاقسى بولعان سايىن، سولعۇرلىم قايراتكەرلەر ۇمتىلۇ كەرەك. اۋمەن وتان قۇشاعىنا ورالعان 20 جىلدىعى امالىيات مە-نىنى دالەلدەدى: جول دۇرىس، ساياسات جاقسى، تۇلعا يكەمدى، نيەت ءبىر بولسا، "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" امالياتىندا وز-گەشە رول ساۋلەلەندىرۇگە بولادى. ءبىز اۋمەن داموٓندا قول جەت-كىزگەن ىلگەرىلەۋشىلىكتەر مەن ناتيجەلەردەن سەنىمدى بەكەم-دەپ، كۇش الۇمەن بىرگە، اۋمىننىڭ ىشكى - سىرتقى ورتا-سىندا تۇىلعان تىڭ وزگەرىستەردى انىق بايقاپ، ءبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا، كوپ بولىپ جۇمىلۇعا، وسى ەكپىنمەن ورگە ۇمتىلۇعا شەبەر بولۇىمىز كەرەك.

"ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" ىستەرىنىڭ مىندەتى اۋىر، جولى الىس. جاڭا تاريحي باستامادا تۇرىپ، اۋمەن ەرەكشە اكىمشىلىك رايونىنىڭ ءتۇرلى قۇرىلىس ىستەرىنىڭ تىڭ ساتىعا كو-تەرىلۇىن ىلگەرىلەتۇدە، "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم"نىڭ تۇزىمدىك ابزالدىلعىن ناقتى جونگە سالۇ ونىمدىلىگىنە اينالدىرۇ كەرەك. "داۋىرمەن بىرگە العا باسۇعا تاباندى بولىپ، ەرەكشە اكىمشىلىك رايونىنىڭ جونگە سالۇ دەڭگەيىن اناعۇرلىم جوعارىلاتۇ"، "ءورىس اشا جاڭالىق اشۇعا تاباندى بولىپ، ەكونوميكانىڭ با-ياندى، اقاۋسىز داموٓن اناعۇرلىم ىلگەرىلەتۇ"، "ادامدى نەگىز ەتۇگە تاباندى بولىپ، حالىق تۇرمىسىن اناعۇرلىم قامتاماسىز ەتۇ جانە جاقسارتۇ"، "سيىسمدى بولۇ، ءوزارا كومەكتەسۇگە تاباڭ-دى بولىپ، قوعامنىڭ جاراسىمدىلعىن، ورىنقتىلعىن اناعۇرلىم جەبەۇ"، ءتوراعا شي جينپيڭ العا قويعان بۇل 4 ءۇمىت ءداۋىر تىنىسىن يگەرىپ، اۋمىننىڭ ءىس جۇزىندەگىنە ۇيلەسىپ، اۋمەن ەرەكشە اكىمشىلىك رايونىنىڭ داموٓنا قاتىستى بەتالىس سياتتى جانە ءتۇ-برلى سياتتى ماسەلەلەرگە علمي جاۋاپ بەردى. سايكەسىپ قايـ-راتتانا ىلگەرىلەپ، وزگەرىس جاسالىپ، جاڭالىق اشىپ، اۋمىننىڭ ۇزاق بولاشاقتىق داموٓن مۇقيات جوسپارلاۋدا، ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى ءسوزىنىڭ رۇحىن تەرەڭ ءتۇسىنىپ، جاڭا ورايدى مىقتى ۇستاپ، جاڭا ابزالدىلىق جەتىلدىرىپ، جاڭا رول اتقارىپ، جاڭا داموٓدى جۇزەگە اسىرىپ، "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" تابىستى امالياتىنىڭ جاڭا تاراۋىن جازۇدى جالعاس-تىرۇ كەرەك.

جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىن جۇزەگە اسىرۇدا اۋمەن-دىق باۋىرلاستار ۇلكەن ىستەر تىندىرا الادى، بۇل ءارى، ءسوز جوق، اۋمەن داموٓنا جاڭا شۇعىلا اكەلەدى. بۇگىن اۋمەن ۇشىن "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" ەڭ ۇلكەن ابزالدىلىق، مەملە-كەتتىڭ رەفورما جاساۋى، ەسىك اشۇى ەڭ ۇلكەن ساحنا، "ءبىر بەلدەۇ، ءبىر جول"دى بىرگە قۇرۇ، گۇڭدۇڭ - شياڭگاڭ - اۋمەن ۇلكەن شعاناق رايونى قۇرىلىسى سياقتى مەملەكەتتىك ستراتەگيا-لاردىڭ اتقارىلۇى جاڭا ماڭىزدى وراي سانالادى. كەلەلى جاڭ-دايدى كوڭىلگە توقپە، بيىكتەن السىنى بولجاپ، حى يچىڭ اكىم-نىڭ جەتەكشىلىگىندە، "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" باعىتىن جاپىپاي ءدال ءتۇسىنىپ جانە دايەكتىلەندىرىپ، نەگىزگى زاڭ مەن ءتۇ-برلى زاڭنىڭ بەدەلىن باتىل قورعاپ، وتاندى ءسۇيۇ، اۋمەن-دى ءسۇيۇ وزەكتى قۇن كوزقاراسىن جالعاستىرىپ، "ءبىر ەل" نەگىزىنەن جازباي، "ەكى ءتۇزىم"نىڭ تيىمدىلىگىنەن شەبەر پايدالانا بىلسەك، ءبىز اۋمەن ەرەكشەلىگىندەگى "ءبىر ەل، ەكى ءتۇزىم" تابىستى امالياتىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ىلـ-گەرىلەتىپ، اۋمەن سىندى اسەم شامىگۇلدىڭ اناعۇرلىم جايقالا قۇلپىرۇىنا، اناعۇرلىم تارتىمدى تۇسپەن شەشەك اتۇىنا مۇمـ-كىندىك جاساي الامىز!

(شىنحۇا اگەنتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 22 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسى 1 - بەتتە)

"گۇڭمىڭ، شەشەڭنىڭ دەنساۋلىعى جاقسى ما؟ تەلەفون المايدى عوي؟". نانچاڭ قالاسى الاڭ شعىس جولىنا ورنالاسقان شىنجياڭ ابلاجان كاۋاپ پاتشاسى اسحاناسىنـ-دا، ابدوللا ۋاقىت شعارىپ لۇ فىڭلىڭنىڭ ۇلى ۋان گۇڭمىڭگە تەلەفون سوقتى. لۇ فىڭلىڭنىڭ دەنساۋلىعى ءتاۋىر ەكەنىن، قول تەلەفوننىڭ داۋىسى باسىلىپ قالعاندىقتان تەلەفون الماي قالعاندىعىن بىلگەن ونىڭ الاڭداعان كوڭىلى اقىرى ورنىنا ءتۇستى.

لۇ فىڭلىڭ ـــ نانچاڭ قالاسىنىڭ تۇرعىـ-نى ءارى ابدوللانىڭ "شەشەسى". 2015 - جىلى لۇ فىڭلىڭ ابدوللا اشقان كاۋاپ دۇكە-ننىڭ ۇستىندەگى قاباتتا تۇراتىن، ونىڭ قاربا-لاستىقتان جەتسە الماي جۇرگەنىن كورىپ، لۇ فىڭلىڭ كومەكتەسىپ كاۋاپتى دىسككە وتـ-كىزىپ بەرەدى، ۇستەل سۇرتىسەدى. ابدو-للا بۇعان قىنجىلىپ، لۇ فىڭلىڭگە ەڭبەكاقى بەرەيىن دەسە، لۇ فىڭلىڭ مۇلدە باس تار-تادى. "بارىمىز كورشىمىز عوي، قول ۇشىن بەرۇگە ءتيىسپىز"، - دەيدى لۇ فىڭلىڭ.

"مەن قاتتى مەيىرلەندىم، ونىڭ جاسى مەنىڭ شەشەممەن قارايلاس ەكەن، ماعان تاعى سونشاما جاقسى مامىلە جاسايدى، مەن كوڭىل تەڭگىن اعىتىپ، ونى 'شەشە' دەپ شا-قىردىم"، - دەيدى ابدوللا اسەرلەنە ەسكە الىپ.

2018 - جىلى نانچاڭ قالاسى كونە قالانى جاڭالايتىن بولدى، سونىمەن لۇ فىڭلىڭنىڭ ءۇيى كوشپە كەتتى، ءار كۇنى كەزىگىپ تۇرا الماي تىن بولعان ەكەۋى ءبىر - ءبىرىنىڭ قامىن جەپ، ۇنەمى ەسكە الىپ تۇراتىن بولدى.

تاياۋ كۇننەن بەرى، نانچاڭنىڭ اۋا تەمـ-پەراتۇراسى ءۇرتىس تومەندەدى. ابدوللا الاڭداپ قالماسىن دەپ، 12 - ايدىڭ 21 - كۇنى لۇ فىڭلىڭ ءبىر دوربا الما، ءبىر دوربا ماندارين كوتەرىپ ونىڭ ۇيىنە كەلدى.

"شەشە، كۇن سۇىنتتى، مەن سىزگە جا-ڭادان ماقتالى شاپان الىپ بەرەيىن". "وي، الماي - اق قوي، وتكەندە سەن الىپ بەرگەن جاڭا كيمەدەردى ءالى كيىپ ۇلگەر-گەن جوقپىن. سەن دۇكەننىڭدى جاڭالادىڭ، ساۋدا جۇرگىزۇگە كوبىرەك اقشا بىرىككە-نىڭ ءجۇن". ابدوللا وتباسىنداعىلار لۇ فىڭلىڭدى قورالاي داستارقان باسىندا بۇى بۇرقىراعان پالاۋ جەي وتىرىپ، ونى - مۇنى ايتىسىپ، ماره - سارە بولىستى.

"نانچاڭ ـــ مەنىڭ ءۇيىم، بۇل جەردە مەنىڭ كوپتەگەن تۇستارىم بار!"، - دەدى ابدوللا ساۋساعىن بۇگىپ تىلشىگە ساناماlاي، 2002 - جىلى ايەلى ەكەۋى نانچاڭعا كەلگەندە، قالتالارىندا نە بارى 40 يۋان عانا قالىپتى. قورا - جاي دەلدالى لۇي تيگىڭ ىستىق نقىلاسىپەن ولارعا كومەكتەسپ تۇرار جەر قاراستىرىپ، ولاردىڭ ءۇي جالداۋ اقسىن كەشكىتىرىپ تاپ-سىرۇىنا رۇقسات ەتپىتى؛ 2010 - جىلى نانچاڭ قالاسى پويەز ۆوكزالىنىڭ اينالاسىندداعى ورتاعا جالپىلىق رەتتەۋ - جونگە سالۇ جۇرگىزىپ، جايما اشۇعا رۇقسات ەتىلمەيتىن بولعاندا، نانچاڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى شيحۇ بولمىشە مەكەمەسىنىڭ حالىق ساقشىسى شۇي يۇڭ وعان كەپىل بولىپ، دۇكەن جالداۋىنا كومەكتەسپىتى؛ دۇكەننىڭ ساۋداسى قاربالاس بولعان كەزدە، كورشىسى لو گولياڭ ولاردىڭ بالالارىن قاراپ بەرىپتى.

بىلتىر ابدوللانىڭ دۇكەننىڭ جالاقسى ءوسىپ، ول قاتتى قامعادى. نانچاڭ قالاسى شيحۇ رايونى دىڭگۇڭ جولى ءمالى باسقار-ماسى پارتيا قىزمەت كومىتەتىنىڭ شۇجيى پىڭ شياۋحۇي بۇل ىستەن حابار تاپقان سوڭ ونىڭ جاڭا دۇكەن تابۇىنا كومەكتەستى، اۋدا-نى قارايلاس دۇكەننىڭ جالاقسى بۇرىنعى دۇكەننىڭ ۇشتەن بىرىندەي عانا بولدى، تاعى ارناۋلى جوبالاۋشى شاقىرىپ ونىڭ دۇكەننىڭ ماڭدايشالعىن جوبالاپ بەرىپ، ونىڭ ساۋدا ماركاسىن تىركەتۇىنە كومەكتەستى.

"قاراڭىز، بۇل دۇكەننىڭ ماڭدايشالعىنـ-دا تۇيە، قۇم ءشول، جالىن تاۋ، جىبەك جولى، تىڭۇاڭگى بار، بۇل مەنىڭ قۇمدى شولدەن ءوتىپ نانچاڭعا كەلىپ شارۋاشىلىق قۇرعانىمـ-دى، وسىندا جاڭا ءۇي تىككەنمەدى مەڭزەيـ-دى"، - دەيدى ابدوللا دۇكەننەن تانىستىرىپ.

مىنە وسىنداي جۇرەكتى جىلىتاتىن ۇلـ-كەندى - كىشىلى ىستەر ابدوللانىڭ نانچاڭ قالاسىندا تامىر تارتۇىنا مۇمكىندىك جاسادى، سوندداي - اق وعان قوعامعا قارىمجى قايتارا-تىن قوزعاۋشى كۇش بەردى.

"ابدوللا دا ماعان از كومەك جاساعان جوق"، - دەيدى شۇي يۇڭ، قىزمەت بارد-سىندا شىنجياڭدىق جۇمىسكەرلەرگە جولعىپ، ءتىل بىلمەي قينالعاندا، ابدوللا كومەكتەسپ اۋدارماشى بولادى.

2018 - جىلدىڭ باسىندا نانچاڭ قالاسى شىۋ قالاشعى جۇيۇان قىستاعىنداعى كەيىبىر كەدەي بۇقارانىڭ كومەككە مۇقتاج ەكەنىن بىلگەن ابدوللا قوي ەتى سياقتى حال سۇراۋ بۇيىمدارىن قىستاققا اپارىپ بەردى، سوندداي - اق ءاربىر كەدەي وتباسىنا 600 يۋان حال سۇراۋ قارجىسىن ۇستاتتى. سوڭعى بىرنەشە جىلدا ول جىل سايىن 100 مىڭ يۋان الىپ شعىپ، قينىشسلىعى بار بۇقاراعا كومەكتەـ-سىپ كەلەدى.

"ءبىزدىڭ ءاربىرىمىز انارداڭ ءبىر - ءبىر ءدانىمىز. ءبىز ودان ۇيرەنىپ، ۇلتتار نىـ-تىماعىنىڭ تۇقىمىن سەبۇىمىز كەرەك"، - دەيدى ابدوللا تۇرالى ايتقاندا پىڭ شياۋحۇي-دىڭ جۇزىنەن ريزاشىلدىعى ءبىلىندى.

"ءاربىر دۇكەندى ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ تەرەزەسى ەتىپ اشۇىمىز كەرەك"

"ءدامى ءتىل ۇيىرەتىن كاۋاپ كەلدى!". 12 - ايدىڭ 20 - كۇنى ىمرت ءۇيىرىلىپ قاراڭـ-عى ءتۇسپە كەلەدى، نانچاڭ قالاسىنىڭ تيانيۇ جولىنداعى شىنجياڭ ابلاجان كاۋاپ پاتشاسى تىز-بەكتى دۇكەننىدە، دۇكەن قوجايىنى ابدۇلقاھار رەجەپ قاريدارلاردىڭ الدىنا كاۋاپ قويىپ، ولاردى نقىلاسپەن كۇتىپ جاتتى.

دۇكەنگە تاماقتانۇعا كەلگەن ۋاڭ مىرزا كاۋاپتان ءدام تاتا وتىرىپ تىلشىگە: "بۇل جەردىڭ كاۋاپىنا ىستەتىلەتىن شىكىزاتتاردىڭ جاڭا، ءول، ءدامى جاقسى ەكەنىن ەستىپ، ار-نايى ءدام تاتۇعا كەلدىك"، - دەدى.

ابدۇلقاھار قاراقاش اۋدانى ۇرچى اۋىلـ-نىڭ ءمىللاتارىق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى، شىنجياڭنىڭ اۋىل - قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەكـ-كۇشتەردى باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۇ ابزال ساياساتىنىڭ ارقاسىندا، ول 2016 - جىلى نانچاڭعا كەلىپ، ابدوللادان اسپازدىق، كاۋاپ قاقتاۋ سياقتى ونەرلەردى ۇيرەندى، قازىر دە 100 نەشە شارشى مەترلىك كاۋاپ دۇكەننىن اشىپ، جىلىنا 100 نەشە مىڭ يۋان پايدا تاۋىپ وتىر، سونىمەن قاتار شىنجياڭدىق 3 ادامدى جۇمىسقا قابىلدادى.

"2017 - جىلى دۇكەندى اشقان كەزىمدە ابدوللا ماعان 110 مىڭ يۋان قارىز اقشا بەردى، مەن قاتتى تەبىرەندىم"، - دەدى ابدۇلقاھار اسەرلەنە.

ءتىپتى دە كوپ اۋىلداستارىن اۋىلدار-نان شعىپ جۇمىستانۇعا، كاسىپ اشۇعا جەتەكـ-تەۋ ءۇشىن، جياڭشي مەن شىنجياڭ ەكى جەردەگى قاتىستى تاراۋلاردىڭ قولداۋىندا، ابدوللا جياڭشيدەگى شىنجياڭنىڭ حوتاندىق جۇمىسكەرلەرىنە، ساۋداگەرلەرگە قىزمەت وتەۋ اترەتىنىڭ باسىنعى مىندەتىن ۇستىنە الىپ، جۇمىستانۇعا كومەكتەسۇ قىزمەتىن بەلسەنە ورىستەتتى. جەرگىلىكتى ۇكىمەتتىڭ قولداۋىندا ول تاعى مەملەكەتتە ءبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ءتىل - جازۇعا تاربيەلەۋ ورتا-لىعىن قۇرىپ، شىنجياڭدىق جۇمىسكەرلەر-دىڭ، ساۋداگەرلەردىڭ پۇتۇڭحۇا دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، جەرگىلىكتى ورىنمەن تەز تو-عىسۇىنا كومەكتەستى.

جۇمىستا جاقسى بەينە تانىتقان جۇمىس-كەرلەرگە ابدوللا ءوسىمسىز كاسىپ اشۇ قورىن ازىرلەدى، سوندداي - اق ءوزىنىڭ كاۋاپ دۇكەننە اقسىز قوسلۇنا رۇقسات ەتتى، ءبىراق ونىڭ ءبىر شارتى ـــ زاڭعا بويـ-سۇنىپ، ادالدىقپەن تيجارات جۇرگىزەتىن، ما-ڭايىنداعى كورشىلەرىمەن، كاسىپكەرلەرمەن ارا قاتىناسى جاقسى بولۇ، كوپ دوس تابۇ، ۇلتتار ىنتىماعىنا پايدالى ىستەردى كوبىرەك ىستەۇ ەدى.

ابدوللانىڭ نازارىندا، بايلىق التىن قۇلىپ، ادالدىق التىن كىلت. "سوڭعى جىلدا-رى نانچاڭدا ساۋدا ىستەگەن كەزىمدە ەگەر ورايشىلدىقتا سالىنىپ، قۇلىقتا باسسام، جە-مەڭگەرلىك ىستەسەم كوپشىلىك ماعان سەنبەس ەدى، ءتىپتى، ماعان قول ۇشىن بەرمەس ەدى، قازىرگى كۇنىم دە بولماس ەدى، سەندەردىڭ جۇمىستانۇلارىڭا، كاسىپ اشۇلارىڭا تىپتەن كومەكتەسە الماس ەدىم". ابدوللا اپتا سايىن قىزمەتكەرلەرگە داعدىلى جىين اشىپ، سەنىمدىلىكتى، العىس ايتۇدى، ۇلتتار ىنتىماعىن قايتا - قايتا دارىپتەپ وتىر-دى. "ءبىز ءاربىر دۇكەندى ۇلتتار ىنتىماعـ-نىڭ تەرەزەسى ەتىپ اشۇىمىز كەرەك، ءاربىر ادام ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ امالياتتا ايگىلەۋـ-شىسى بولۇ كەرەك".

ابدوللانىڭ باستاماشىلدىعىندا، نانچاڭ قالاسىندا قازىر"شىنجياڭ ابلاجان كاۋاپ پاتـ-شاسى اسحاناسىنىڭ" 44 تىزبەكتى دۇكەنى بار، ول شىنجياڭدىق 200دەن استام جۇمىس-كەردىڭ جۇمىستانۇىنا، كاسىپ اشۇىنا باستاما-شىلدىق ەتىپ وتىر.

قاراقاش اۋدانى كۇيا اۋىلىنىڭ قوسارىق قىستاعىنان كەلگەن ابدىراحمان جاپار 2016 - جىلى ابدوللانىڭ كومەگىمەن ناۋايحانا اشتى ءارى نانچاڭ قالاسىنىڭ تۇرعىندارى جوۋ حۇان، ۋاڭ لیجۇندەرمەن دوستاسىپ، نان ساۋداسىن بىرگە ىستەدى.

12 - ايدىڭ 21 - كۇنى نانچاڭ اۋدانىندا-عى جياڭشي راحمان ازىق - تۇلىك شەكتى سە-ريكتەستىگىندە قاز - قاتار تىزىلگەن قورشاعان ورتاعا زالالسىز ەلەكترلى دوحوپكا جۇمىس ىستەپ، ناننىڭ حوش ءىسى مۇرىن جاردى. ۋاڭ لیجۇن دوحوپكادان جاڭا شىققان نانىدى كورسەتپ، تىلشىگە بىلاي دەدى: "ابدىراح-مان اشىق - جارقىن، قاراپايىم، جومارت، ءبىز ۇنەمى بىرگە تاماق ىشەمىز، ونىمەن بىرگە شىنجياڭعا بىرنەشە رەت بارىپ - قايتتىم. بىلتىر ءبىز بىرلەسپ سەريكتەستىك قۇردىق، بىيل 6 - ايدا وندىرىسكە ءتۇستى، قازىر ۇيعۇر، حانزۇ بولىپ 7 قىزمەتكەر بار، ءبىر كۇندە نەشە مىڭ نان پىسىرامىز. بولاشاعىمىز اناعۇرلىم جاقسى بولا تۇسۇدە".

"اناعۇرلىم جاقسى ىستەگەندە عانا، وسى داڭقتار الدىندا ۇياتقا قالمايمىن"

"قوعام ءتىپتى دە ۇلكەن داشۇە، مەن قوعامنان كوپتەگەن ءبىلىم ۇيرەندىم، قالاي ادام بولۇدى ۇيرەندىم". 12 - ايدىڭ 20 - كۇنى نانچاڭ اۋياتسيا داشۇەسىنىڭ ستۇدەنتتەر قيمىل ورتالعندا، وقۇشىلار تاربيەشى ابدوللانى ورتالارىنا الىپ، ونىڭ اڭگىمەسىن تىڭدادى.

2017 - جىلى 10 - ايدىڭ 11 - كۇنى، نانچاڭ اۋياتسيا داشۇەسى پارتكومىنىڭ شۇجيى گو جيەجۇڭ جۇمىسقا قابىلداۋ حۇجا-تىن بەرىپ، باستاۋىش مەكتەپتىڭ 5 - جىلدىـ-عىنا دەيىن عانا وقعان ابدوللانى مەكتەپ سىرتىنداعى تاربيەشى بولۇعا رەسمي ۇسىنىس ەتتى.

"ستۇدەنتتەردىڭ يدەيا - ساياسي تاربيە-سىندە، تىلمەن ۇيرەتۇمەن بىرگە، ونەگەمەن باۋلىعاندا عانا، تانىم مەن ارەكەتتىڭ بىرلىگىن ورىنداۋعا بولادى". نانچاڭ اۋياتسيا داشۇەـ-سى وقۇشىلار قىزمەتى ءبولىمىنىڭ باستىعى لو لايسۇڭ بىلاي دەدى: ابدوللانىڭ مادەنيەت ورەسى تىم جوعارى بولماعانىمەن، ونىڭ بو-يىندا كۇرەسكەرلىك رۇح، سەنىمدىلىك ۇستا-نىمى، العى